

RICHTINGGEVEND GEDEELTE

DEEL I: VISIE OP DE GEWENSTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

DEEL I. VISIE OP DE GEWENSTE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

1. RUIMTELIJK STRUCTUURPLAN VLAANDEREN ALS KADER

De provincie Limburg schaart zich achter het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen als kader voor haar eigen ruimtelijk structuurplan. Het tot stand komen ervan was noodzakelijk voor de ontwikkeling van een nieuwe ruimtelijke ordening en van meer samenhang tussen beleidssectoren in Vlaanderen. De provincie Limburg wil het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen uitwerken, verfijnen en, indien noodzakelijk en te verantwoorden, aanvullen of corrigeren.

Indien Beringen ten gevolge van de herziening van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen als kleinstedelijk gebied wordt aangeduid, dan past de provincie alle bepalingen voor de kleinstedelijke gebieden ook toe op Beringen.

2. PROVINCIE ALS INTERMEDIAIR NIVEAU IN DE RUIMTELIJKE PLANNING

Tot voor de goedkeuring van het planningsdecreet hadden de provincies slechts een beperkte bevoegdheid op het vlak van de ruimtelijke ordening. Met het planningsdecreet (bevestigd in het decreet van 18 mei 1999) is die situatie grondig veranderd. De provincies hebben namelijk nieuwe en ruime bevoegdheden in de ruimtelijke ordening gekregen. Zij kunnen op beleidsniveau tussen Vlaanderen en de gemeenten instaan voor de ontwikkeling van een samenhangend beleid over de gemeentegrenzen heen.

De uitdaging is het uittekenen van een visie op de bovenlokale elementen van de ruimtelijke structuur.

Ook door ontwikkelingen op Europees niveau verschuiven taken naar het regionaal niveau. Het Europees beleid stimuleert bijvoorbeeld regionale samenwerkingsverbanden en projecten die daaruit voortvloeien. De provincie staat op het aangewezen beleidsniveau om die te initiëren en te coördineren. Ook het geïntegreerd plattelandsbeleid wordt in de toekomst waarschijnlijk aan de provincies toegewezen.

Uit recente experimenten inzake geïntegreerd gebiedsgericht beleid blijkt ook een belangrijke rol voor de provincie. Vele problemen die op een geïntegreerde wijze moeten worden aangepakt, situeren zich in gebieden die meerdere gemeenten beslaan. De provincie staat op het aangewezen beleidsniveau om in dergelijke gebieden samenwerking te organiseren rond af te spreken beleidsthema's.

Het voorgaande betekent dat de provincie veel aandacht moet hebben voor diversiteit en samenhang. De provincie bestaat uit verschillende delen met een eigen rol en identiteit. Vaak zijn die grensoverschrijdend. Het ruimtelijk structuurplan erkent die identiteit als bron van dynamiek en creativiteit.

Daarnaast is het creëren van samenhang tussen de diverse delen van essentieel belang voor het functioneren van de hele ruimte. Diversiteit kan niet zonder samenhang. Onderdelen spelen altijd een rol in een groter geheel.

Voor de rol op intermediair beleidsniveau zijn samenwerking en communicatie essentieel. Samenwerking betekent niet enkel informeren en participeren, maar ook communiceren en onderhandelen als basis voor beslissingen. Dat betekent dat processen die leiden naar een ruimtelijke visie, een concept en te nemen maatregelen, even belangrijk worden als de producten die eruit voortkomen. De provincie neemt zich voor de totstandkoming van samenwerkingsverbanden te ondersteunen, ook in haar eigen acties. Zij biedt in het bijzonder een forum voor altijd wisselende (dynamische) netwerken tussen gemeenten. Ook andere partners, zoals de Vlaamse overheid, paraprovinciale organisaties, private partners enz., worden erbij betrokken.

Het optreden van de provincie in de ruimtelijke planning is gebaseerd op subsidiariteit. Dat betekent dat:

- *de beleidsmateries worden toegekend aan het geëigend niveau*
- *ieder niveau het instrumentarium gebruikt dat aangepast is aan zijn niveau*
- *permanent overleg nodig is tussen de niveaus omdat de materies in verband staan met elkaar.*

Concepten die niet tot het beleidsniveau van de provincie Limburg behoren, moeten als een suggestie worden beschouwd voor andere beleidsniveaus.

3. GEWENSTE ROL VAN DE PROVINCIE

3.1. Groene waarden

De provincie Limburg is naar Vlaamse begrippen een groene provincie met een natuurlijke voorraadfunctie (planten- en dierensoorten) en hydrologische voorraadfunctie (brongebieden en waterwinning). Zij moet zorgvuldig omgaan met die waarden. Zij moeten worden beschermd, beheerd en versterkt.

Zij kunnen echter worden benut, in het bijzonder voor toerisme en recreatie, maar ook als kader voor nieuwe ontwikkelingen zoals natuureducatie en natuurtechnologie. De provincie positioneert zichzelf daarbij in euregionale context als een groengebied met belangrijke toeristische potenties. Die laatste kunnen de open ruimte rol van de provincie financieel ondersteunen.

3.2. Stedelijk draagvlak

Het gebrek aan voldoende stedelijkheid wordt nog altijd als

een comparatief nadeel voor Limburg vermeld. Het stedelijk draagvlak van de provincie moet daarom worden verhoogd. Daartoe is het nodig stedelijke functies uit te bouwen in of aansluitend bij de steden.

Nieuwe voorzieningen moeten zich concentreren in de steden. Ook meer kwaliteitsvolle stedelijke en geconcentreerde woonvormen dragen bij tot kernversterking. Verdere versnippering moet worden tegengegaan. Zuinig ruimtegebruik is aangewezen. Als 'contramal' betekent dat tevens dat de open ruimte voldoende moet worden beschermd.

3.3. Provincie Limburg een economisch te diversifiëren regio

De provincie moet haar economisch profiel differentiëren en verbreden. Het nog te eenzijdig productiemilieu moet worden verbreed om een sterke veelzijdige economische basis op te bouwen.

Enerzijds moeten bestaande grote bedrijven zoveel mogelijk worden verankerd in de provincie. Anderzijds is een bijkomende endogene groei essentieel voor een breed en minder kwetsbaar economisch profiel. Diverse types van bedrijventerreinen op goed ontsloten plaatsen moeten daarom worden aangeboden. Aandachtspunten zijn daarbij:

- ontwikkelen van logistiek, distributie en overslag op enkele multimodaal ontsluitbare plaatsen
- aanbieden van kleinere bedrijventerreinen voor nieuwe economische activiteiten als ondersteuning en toelevering van de grote bedrijven
- zuinig omspringen met de beschikbare (en eventueel nieuwe) bedrijventerreinen en weren daaruit van 'zonevreemde' activiteiten zoals bakkers, winkels, garages enz.
- stimuleren van vernieuwende productietechnieken en innovatieve activiteiten
- ontwikkelen van watergebonden bedrijven langsheen de kanalen
- uitbouwen van kenniscentra als noodzakelijke randvoorwaarde voor innovatie (Hasselt - Diepenbeek)
- kansen geven aan harde vormen van toerisme en recreatie binnen ruimtelijke randvoorwaarden
- uitbouwen van zachte, in het landschap inpasbare vormen van toerisme en recreatie (met bijvoorbeeld kleinschalig verblijfstoerisme in landelijk gebied)
- ontwikkelen van de diensten- en verzorgingssector, in het bijzonder in Hasselt.

3.4. Grensoverschrijdende ruimtelijke context

De provincie wordt gekenmerkt door het bestaan van vele en diverse grensoverschrijdende relaties. In alle richtingen bestaan onmiddellijke verbanden met Nederland, Duitsland en Wallonië. Het gaat bijvoorbeeld om verbanden

- tussen Midden-Limburg en Luik
- tussen Haspengouw en Luik
- tussen Haspengouw en Nederlands Limburg
- binnen het Maasland tussen Belgisch en Nederlands Limburg
- in het Drielandenpark op Nederlands, Duits, Waals en Vlaams grondgebied
- tussen Lommel - Neerpelt - Overpelt en Eindhoven
- met de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant
- met het Ruhr-gebied.

De samenwerkingsverbanden zijn wisselend en thematisch (op het vlak van kennis, ontsluiting, uitrusting, toerisme, natuurontwikkeling, logistieke parken en bedrijventerreinen).

3.5. Meer aandacht voor kwaliteit

Vele ontwikkelingen zijn louter gericht op kwantiteit (bijvoorbeeld meer bedrijventerreinen, meer toeristisch-recreatieve infrastructuur, meer wegen). Dat mag echter niet onvoorwaardelijk het hoogste streven zijn. Het is belangrijk te werken aan betere (meer kwalitatieve) en hoogwaardige bedrijventerreinen, betere toeristisch-recreatieve voorzieningen, betere wegen enz.

Kwaliteit is ook belangrijk voor de verschijningsvorm van de provincie. Een van de aspecten betreft het veilig stellen van de landschappelijke kwaliteiten die in grote delen van de provincie aanwezig zijn (Haspengouw, Maasland, Kempens Plateau enz.). De bestaande landschappelijke verschillen en de cultuurhistorische rijkdom moeten behouden blijven.